

Sisällys

❖ Uudesta esitesääntelystä.....	1
❖ ESMAlta kannanotto laskennallisten verosaamisten kirjaamisesta	4
❖ Vertailuarvoasetuksen siirtymäaika päättyy – oletko valmis?	6
❖ Listayhtiötilaisuuksia ei järjestetä loppuvuodesta	9
❖ Listayhtiöiden sähköisestä XBRL-raportoinnista tietoa 14.11.2019 RTE-seminaarissa Otaniemessä	10
❖ Tarkastusvaliokuntatilaisuus 20.9.2019	10

Markkinat-tiedotteessa käsitellään ajankohtaisia listayhtiön tiedonantovelvollisuuden, tilinpäätösvalvonnan, arvopaperikaupankäynnin sekä sisäpiiriasioiden tulkintoihin ja sääntelyyn liittyviä asioita sekä valvonnan havaintoja. Tiedotteen julkaisee Finanssivalvonnan Pääomamarkkinoiden valvonta.

Uudesta esitesääntelystä

Esiteasetus ja kansallinen sääntely

EU:n parlamentin ja komission antama uusi esiteasetus (2017/1129)¹ tuli täysimääräisesti voimaan 21.7.2019². Esiteasetus ja sen nojalla annettu alemman tason sääntely korvasivat käytännössä kansallisen esitesääntelyn kokonaan esitevelvollisuusrajaa lukuun ottamatta. Esiteasetuksen voimaan tullessa arvopaperimarkkinalaista kumottiin esitteitä koskevat luvut 4 ja 5, ja muun muassa velvollisuus laatia kansallinen esite poistui. Voimassa olevassa arvopaperimarkkinalain 3 luvussa säädetään velvollisuudesta laatia esiteasetuksen mukainen esite, kansallisesta esiterajasta, kansallisesta perustietoasiakirjasta ja esitteeseen liittyvän markkinointimateriaalin toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

Esitevelvollisuuden raja voi vaihdella ETA-alueella 1–8 miljoonan euron välillä (ns. jäsenvaltio-optio). Arvopaperimarkkinalain 3 luvun 2 §:n mukaan esitettä ei tarvitse julkaista, jos arvopapereita tarjotaan enintään 8 miljoonan euron suuruinen määrä (ETA-alueella 12 kuukauden aikana) eikä tarjoukseen sovelleta esiteasetuksen mukaista notifiointia. Suomessa uusi esitevelvollisuusraja tuli voimaan 1.1.2019. Samanaikaisesti tuli voimaan kansallinen vaatimus laatia perustietoasiakirja arvopaperitarjouksista, jotka yhteenlasketulta vastikkeeltaan viimeisen 12 kuukauden aikana ovat vähintään miljoona euroa, mutta eivät ylitä kahdeksaa miljoonaa euroa. Perustietoasiakirjan sisällöstä on säädetty valtiovarainministeriön asetuksella (1281/2018).

Arvopaperimarkkinalain yleiset periaatteet soveltuvat edelleen kaikkiin Suomessa tehtäviin arvopaperitarjouksiin. Näistä säädetään arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2–4 pykälissä.

Esiteasetuksen 1 artiklassa säädetään lukuisista poikkeuksista esitevelvollisuuteen arvopapereiden tarjoamiseen tai listaamiseen liittyen. Kooste yleisimmistä poikkeuksista löytyy Finanssivalvonnan verkkosivulta [Arvopaperien tarjoaminen ja esitteet](#).

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1129, arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta.

² Eräät esiteasetuksen mukaiset esitevelvollisuuteen liittyvät poikkeukset olivat tulleet voimaan jo aiemmin.

Esiteasetuksen nojalla annettu alemman tason sääntely

Esitteen vähimmäissisältövaatimukset sisältyvät uuteen komission delegoituun asetukseen 2019/980³. Se sisältää vanhan esiteasetuksen tapaan eri liikkeeseenlaskutilanteisiin, liikkeeseenlaskijoihin ja arvopapereihin soveltuvia tietovaatimuksia (asetuksen liitteet), joita yhdistelemällä koostetaan esitteen vähimmäissisältövaatimukset. Delegoidussa asetuksessa säädetään myös tietojen esittämistäjärjestyksestä. Esite muodostuu aina soveltuvasta rekisteröinti asiakirjasta ja arvopaperiliitteestä sekä mahdollisista lisäosista, kuten pro forma -tiedoista tai takauksista annettavista tiedoista. Yleensä myös esitteen tiivistelmä tulee laadittavaksi.

Tiivistelmän sisältövaatimukset sisältyvät esiteasetuksen 7 artiklaan. Lisäksi tiivistelmään sisällytettävien keskeisten taloudellisten tietojen esittämisessä tulee ottaa huomioon komission teknisen sääntelystandardin (2019/979)⁴ määräykset. Kyseisessä teknisessä sääntelystandardissa säännellään myös esitteiden julkaisemista ja luokittelua, arvopapereita koskevaa mainontaa, esitteen täydennyksiä ja notifiointia toiseen ETA-valtioon.

Merkittävä muutos esitteiden sisältövaatimuksissa koskee riskitekijöiden sisältöä ja esittämistä. Esiteasetuksen mukaan esitteen riskitekijät rajataan niihin riskeihin, jotka ovat olennaisia ja liikkeeseenlaskijalle sekä sen arvopapereille ominaisia ja jotka perustuvat esitteen sisältöön. Riskitekijät on esitettävä rajallisessa määrässä eri luokkia ja kussakin luokassa on ensiksi mainittava ne riskitekijät, jotka katsotaan olennaisimmiksi sen mukaan, miten todennäköisesti niiden arvioidaan toteutuvan ja miten suuria kielteisiä vaikutuksia niillä odotetaan olevan. Jokaisen riskitekijän osalta on selostettava selkeästi, kuinka se vaikuttaa liikkeeseenlaskijaan tai arvopaperiin.

[Finanssivalvonnan verkkopalvelusta](#) kohdasta Esitteet löytyy kooste esitesääntelystä linkeineen.

Finanssivalvonnan verkkopalvelusta löytyvät linkit myös Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) antamiin ohjeisiin ja esitesääntelyyn liittyviin Q&A-asiakirjoihin. ESMA on todennut, että esitrediaktiivien aikana annetut tulkinnat ja ohjeet ovat soveltuvin osin voimassa. Lisäksi uutta esiteasetusta koskevia tulkintoja on myös jo julkaistu. Uuteen sääntelyyn liittyen ESMA on laatinut toimivaltaisille viranomaisille ohjeen siitä, mihin seikkoihin esitteen riskitekijöiden tarkastuksessa tulisi erityisesti kiinnittää huomiota esitetarkastuksen yhteydessä. Myös esitteiden laatijoiden on hyvä tiedostaa kyseiset ohjeet jo esitteen laadinnassa.

Esitteen kieli

Esitteen kielestä ei enää säädetä arvopaperimarkkinalaissa vaan esiteasetuksen 27 artiklassa. Kun arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle ainoastaan liikkeeseenlaskijan kotivaltiossa, esite on laadittava kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä kielellä. Finanssivalvonta ei ole tässä yhteydessä tehnyt uusia kielilinjauksia, vaan katsoo, että lähtökohteisesti esite tulee laatia suomeksi tai ruotsiksi. Englanninkielisten esitteiden hyväksymisessä noudatetaan tapauskohtaista harkintaa ja Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 6/2013 (luku 6.2.4) esitettyjä linjauksia.

³ Komission delegoitu asetukset (EU) 2019/980, arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129 täydentämisestä esitteen muodon, sisällön, tarkastuksen ja hyväksymisen osalta sekä komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 kumoamisesta.

⁴ Komission delegoitu asetukset (EU) 2019/979, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129 täydentämisestä esitteen tiivistelmään sisältyviä keskeisiä taloudellisia tietoja, esitteiden julkaisemista ja luokittelua, arvopapereita koskevaa mainontaa, esitteen täydennyksiä ja notifiointiportaalia koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla sekä komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 382/2014 ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2016/301 kumoamisesta.

Uudet esitetyypit ja tietovaatimukset

Esiteasetus mahdollistaa tietyin edellytyksin uudentyyppisten kevennettyjen esitteiden laatimisen. Tällaisia ovat yksinkertaistettu esite listautumisen jälkeisille liikkeeseenlaskuille (jälkimarkkinaesite) ja EU:n kasvumarkkinaesite, jotka korvaavat aiemmat kevennetyt esitevaatimukset merkintäoikeusanneille ja pk-yrityksille. Täysin uusi mahdollisuus on laatia vuosittain yleinen rekisteröintiasiakirja, johon sisällytettynä voidaan julkaista myös vuositilinpäätös. Kahtena vuonna peräkkäin hyväksytty yleinen rekisteröinti-asiakirja mahdollistaa nopeamman esitteen hyväksymisprosessin seuraavana vuonna.

Jälkimarkkinaesitteestä säädetään esiteasetuksen 14 artiklassa. Yksinkertaistettuja tietovaatimuksia voivat käyttää pörssin säännellyllä markkinalla (pörssilista) tai EU:n kasvumarkkinalla vähintään 18 kuukauden ajan listalla olleet yhtiöt, kun ne tarjoavat tai listaavat listalla jo olevien arvopaperien kanssa saman sisältöisiä arvopapereita. Osakkeita listannut yhtiö voi käyttää esitettä myös muiden arvopaperien kuin osakkeiden liikkeeseenlaskuissa.

Jälkimarkkinaesitteen sisältövaatimukset

- Rekisteröintiasiakirja: delegeoitu asetus 2019/980, liite 3 (osake) tai liite 8 (velka)
- Arvopaperiliite: delegeoitu asetus 2019/980, liite 12 (osake) tai liite 16 (velka)
- Tietojen esittämisjärjestys: delegeoitu asetus 2019/980, artikla 24
- Tiivistelmä (mikäli soveltuu): esiteasetus, artikla 7 ja delegeoitu asetus 2019/979, artikkelit 1–9.

EU:n kasvumarkkinaesitteestä säädetään esiteasetuksen 15 artiklassa. Kasvumarkkinaesitettä voivat käyttää arvopaperien tarjoamiseen esimerkiksi liikkeeseenlaskijat, jotka ovat pk-yrityksiä tai joiden arvopapereilla käydään tai niillä aiotaan käydä kauppaa EU:n kasvumarkkinalla, eikä näillä ole arvopapereita listattuna säännellyllä markkinalla. Helsingin pörssin ylläpitämä First North monenkeskinen markkinapaikka on rekisteröity EU-sääntelyssä tarkoitetuksi pienten ja keskisuurten yhtiöiden kasvumarkkinaksi 1.9.2019 alkaen. Kasvumarkkinaesite ja siihen liitettävä tiivistelmä ovat muita esitteitä määrämuotoisempia.

Kasvumarkkinaesitteen sisältövaatimukset

- Rekisteröintiasiakirja: delegeoitu asetus 2019/980, liite 24 (osake) tai liite 25 (velka)
- Arvopaperiliite: delegeoitu asetus 2019/980, liite 26 (osake) tai liite 27 (velka)
- Tietojen esittämisjärjestys: delegeoitu asetus 2019/980, artikla 32
- Tiivistelmä: delegeoitu asetus 2019/980, artikla 33 ja liite 23.

Listautumisiin ja arvopaperien yleisölle tarjoamiseen käytettävä esite, kun muut esitevaihtoehdot eivät sovellu, muodostuu seuraavista sisältövaatimuksista

- Rekisteröintiasiakirja: delegeoitu asetus, liite 1 (osake) tai liite 6 (velka)
- Arvopaperiliite: delegeoitu asetus, liite 11 (osake) tai liite 14 (velka)
- Tietojen esittämisjärjestys: delegeoitu asetus 2019/980, artikla 24
- Tiivistelmä: esiteasetus, artikla 7 ja delegeoitu asetus 2019/979, artikkelit 1–9.

Lisätietoja antaa

Merja Elo, markkinavalvoja, puhelin 09 183 5225

ESMA:ltä kannanotto laskennallisten verosaamisten kirjaamisesta

ESMA julkaisi 15.7.2019 kannanoton IAS 12:n *Tuloverot* eräiden vaatimusten soveltamisesta. Kannanotto käsittelee laskennallisten verosaamisten kirjaamista verotuksellisista tappioista ja käyttämättömistä verotukseen liittyvistä hyvityksistä, niiden arvostamista sekä niitä koskevien liitetietojen esittämistä. ESMA haluaa kannanotollaan edistää standardin yhtenäistä soveltamista. Lisäksi kannanotto selkeyttää, mitä asioita kansalliset tilinpäätösvalvojat arvioivat laskennallisten verosaamisten valvonnassa.

Kannanotto perustuu ESMA:n useampivuotiseen työhön harmonisoida tilinpäätösvalvojen valvontatyötä ja johtopäätöksiä laskennallisista verosaamisista. ESMA:n yhtenä tärkeänä tavoitteena on panostaa valvonnan yhdenmukaistamiseen. Harmonisointityön lopputulos on dokumentoitu valvoille tarkoitettuun ESMA:n yksityiskohtaiseen ohjeistukseen (ns. Supervisory Briefing), joka on toinen IFRS-raportointiin liittyvä ESMA:n sisäinen ohjeistus. Edellinen käsittelee liitetietojen valvontaa.

Laskennalliset verosaamiset valikoituivat harmonisoinnin kohteeksi siitä syystä, että eurooppalaiset tilinpäätösvalvojat ovat kohdanneet valvonnassaan tilanteita, joissa listayhtiöt jatkavat laskennallisten verosaamisten kirjaamista, vaikka yhtiöt ovat olleet useamman vuoden tappiollisia ja vaikka niillä ei ole ollut vakuuttavaa näyttöä mahdollisuudesta hyödyntää verotappioita tulevaisuudessa.

Huolelliset todennäköisyysarviot tulevaisuuden verotettavista tuloista

Mikäli yhteisö on tehnyt lähimenneisyydessä tappiota, se kirjaa IAS 12.35:n mukaan verotuksellisista tappioista laskennallisen verosaamisen vain siihen määrään asti, kun sillä on riittävästi väliaikaisia eroja tai kun sillä on muuta vakuuttavaa näyttöä siitä, että syntyy riittävästi verotettavaa tuloa, jota vastaan se pystyy hyödyntämään käyttämättömät verotukselliset tappiot.

Listayhtiöiden tulisi huolella arvioida tulevaisuudessa syntyvän verotettavan tulon todennäköisyyttä ja vakuuttavan näytön olemassaoloa. IAS 12.36 sisältää eräitä arviointikriteereitä. Näitä ovat esimerkiksi sen arvioiminen, onko todennäköistä, että yhteisölle syntyy riittävästi verotettavaa tuloa ennen verotuksellisten tappioiden tai hyvitysten vanhentumista. Laskennallista verosaamista ei kirjata siltä osin kuin yhtiölle ei todennäköisesti synny verotettavaa tuloa, jota vastaan verotuksellisia tappioita taikka hyvityksiä voidaan hyödyntää.

ESMA toteaa kannanotossaan, että tulevaisuudessa syntyvän verotettavan tulon todennäköisyyttä tulisi arvioida samalla tavalla kuin todennäköisyyttä arvioidaan muissakin standardeissa (esimerkkinä IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista*), mikä tarkoittaa yli 50 %:n todennäköisyyttä ("more likely than not").

Lähimenneisyyden tappiot ja väliaikaisten erojen puute edellyttävät muun vakuuttavan näytön olemassaoloa. Asiaa on tällöin arvioitava saman veronsaajan ja maan kannalta.

Miten riittävän, vakuuttavan näytön olemassaoloa arvioidaan?

Vakuuttavan näytön arvioinnissa listayhtiöiden tulisi ESMA:n mielestä ottaa huomioon sekä positiivinen että negatiivinen näyttö, ja siten määritellä, ylittyykö 50 %:n kynnyks.

ESMA antaa kannanotossaan esimerkkejä positiivisesta ja negatiivisesta näytöstä, joita listayhtiöt voivat käyttää soveltamisen tukena. Positiivista näyttöä voi olla muun muassa se, että verotukselliset tappiot ovat syntyneet tunnistetuista kertaluonteisista tapahtumista, jotka eivät tule toistumaan tai listayhtiöllä on toteuttamiskelpoisia verosuunnittelustrategioita tai se on hankkiutunut eroon tappiota tuottavasta liiketoiminnasta. Negatiivista näyttöä puolestaan ovat esimerkiksi yhtiön aiemmin esittämien tulosennusteiden

huono osumatarkkuus, epävarmuus toiminnan jatkuvuudessa tai aiemmat epäonnistuneet uudelleenjärjestelyt. Myös käyttämättömien verotuksellisten tappioiden olemassaolo ja tappiollinen lähivuosien historia ovat valvojien mielestä jo itsessään vahvaa näyttöä siitä, että verotettavaa tuloa ei ehkä ole tulevaisuudessa käytössä.

Valvojien arvioidessa vakuuttavan näytön olemassaoloa valvojat voivat ottaa huomioon myös yhtiöstä riippumattomia seikkoja, kuten esimerkiksi talouden kehityksen heikentymisen tai muutokset lainsäädännössä, joilla on vaikutusta tappioiden hyödynnettävyyteen.

ESMA korostaa, että mitä pidemmälle tulevaisuuteen ennusteet verotettavasta tulosta ulottuvat, sitä vähemmän luotettavia ne ovat. Vakuuttavan näytön osoittamiseksi ei myöskään ole riittävää, että ennusteiden mukaan listayhtiön liiketoiminta kääntyy tappiollisesta voitolliseksi. Listayhtiöllä täytyy olla näyttöä siitä, kuinka verotettavaa tuloa jatkossa syntyy ja mitä toimenpiteitä on tehty liiketoiminnan kääntämiseksi voitolliseksi ennustekaudella. Valvojat voivat muun muassa kysyä, mistä toiminnasta tappiot ovat syntyneet, liittyvätkö ne kertaluonteisiin tapahtumiin vai jatkuvaan liiketoimintaan ja mihin toimiin on ryhdytty toiminnan kääntämiseksi voitolliseksi. Näitä seikkoja tarkastellaan arvioitaessa, kuinka todennäköistä tappioiden uusiutuminen ja vähennyskelpoisuus tulevaisuudessa on.

Yhtiöiden ennusteiden luotettavuus riippuu aina tosiseikoista ja olosuhteista. Yhtiöiden ei pitäisi ottaa mukaan ennusteissaan sellaisia asioita, joihin niillä ei ole määräysvaltaa, esimerkiksi tulevia verolakeja tai verokantoja. Valvojat arvioivat ennusteita myös siitä näkökulmasta, ovatko ennusteet linjassa yhtiön julkistetun strategian kanssa ja toimialan yleisen kehityksen kanssa.

Muita arvioinnissa huomioitavia seikkoja

Joissain maissa verotukselliset tappiot eivät vanhene. ESMA toteaa kannanotossaan, että tämä ei kuitenkaan yksinään riitä todisteeksi riittävän verotettavan tulon syntymisestä laskennallisen verosaamisen kirjaamiseksi.

IAS 12 ei määrittele ajanjaksoa, jolta verotettavan tulon arviointi olisi tehtävä. ESMA:n mukaan yhtiöiden tulisi noudattaa varovaisuutta, jos laskennallisen verosaamisen määrän arvioinnin pohjana ovat pidemmän ajanjakson ennusteet kuin mitä niiden normaali suunnittelusykli kattaa.

Yhtiön johdon arvio yhtiön toiminnan jatkuvuudesta ei myöskään itsessään oikeuta laskennallisen verosaamisen kirjaamiseen. Päinvastoin epävarmuus toiminnan jatkuvuudesta johtaa yleensä verosaamisen kirjaamisen kohdalla entistä suurempaan varovaisuuteen.

Myös verosuunnittelumahdollisuuksia voidaan käyttää tukemaan laskennallisten verosaamisten kirjaamista. Tällöin keinojen tulee olla realistisia ja yhtiön strategian mukaisia. Valvojat korostavat, että yhtiön tulee siis itse pystyä verosuunnittelunsa mukaisesti vaikuttamaan verotettavan tulon olemassaoloon tarkastelukaudella ennen kuin tappiot vanhenevat.

Yhtiökohtaiset ja riittävän yksityiskohtaiset liitetiedot

Laskennallista verosaamista koskevien tilinpäätöksen liitetietojen tulisi olla yhtiökohtaisia eikä vain standardin sanamuotoja toistavia. Liitetietojen tulisi kuvastaa relevantteja olosuhteita. Yhtiöiden käyttämän näytön luonne (sekä positiivinen että negatiivinen) verosaamisen kirjaamisen tueksi on usein asiaankuuluvaa tietoa samoin kuin ajanjakso, jonka aikana verotappiot odotetaan pystyttävän hyödyntämään. Asian olennaisuus sekä asiaan liittyvät epävarmuustekijät ja tehdyt arviot tulisi myös esittää liitetiedoissa. Mitä merkityksellisemmästä asiasta on kyse, sitä yksityiskohtaisempia liitetietoja ESMA odottaa.

Valvonnasta

ESMA odottaa, että listayhtiöt, niiden tarkastusvaliokunnat ja tilintarkastajat ottavat huomioon ESMAn kannanoton arvioidessaan ja tarkastaessaan sitä, täytyvätkö IAS 12.34–36 kappaleiden kriteerit laskennallisen verosaamisen kirjaamiseksi. ESMA ja kansalliset valvojat kiinnittävät tilinpäätösten valvonnassa erityistä huomiota tilinpäätöksiin sisältyviin laskennallisiin verosaamisiin.

Finanssivalvonta on jo pidempään systemaattisesti valvonut laskennallisten verosaamisten standardin mukaisuutta etenkin heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien yhtiöiden kohdalla. Finanssivalvonnan valvonnasta on kerrottu muun muassa vuoden 2014 listayhtiötilaisuudessa⁵.

Lisätietoja antaa

Riitta Pelkonen, tilinpäätösasiantuntija, puhelin 09 183 5420

Vertailuarvoasetuksen siirtymäaika päättyy – oletko valmis?

EU:n vertailuarvoasetusta⁶, jossa säädetään vertailuarvoina käytettävien indeksien (esimerkiksi viitekorot, valuuttakurssit, osake- ja hyödykeindeksit, ks. tarkemmin alla) hallinnointia, tietolähteitä ja käyttöä, on sovellettu 1.1.2018 lukien. Eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta EU:n indeksintarjoajilla, (jäljempänä myös "vertailuarvon hallinnoija" tai lyhyemmin "hallinnoija") on kuitenkin asetuksen siirtymäsäännösten mukaan aikaa vielä vuoden 2019 loppuun saakka hakea toimilupaa tai rekisteröityä. Vuoden lopussa päättyy myös ns. kolmansissa maissa sijaitsevien hallinnoijien tarjoamiin vertailuarvoihin sovellettava siirtymäaika. Näihin siirtymäsäännöksiin on kuitenkin parhaillaan vireillä eräitä muutoksia. Tässä artikkelissa käsitellään siirtymäaikojen päättymistä ja erityisesti sen vaikutuksia vertailuarvojen käyttäjiin.

Mitä ovat vertailuarvot?

Vertailuarvoja, joihin vertailuarvoasetusta sovelletaan, ovat indeksit,

- joihin viitaten määritetään rahoitusvälineen⁷ tai rahoitussopimuksen⁸ nojalla maksettava määrä tai rahoitusvälineen arvo, tai
- joita käytetään mittaamaan sijoitusrahaston (ml. vaihtoehtorahaston) arvonkehitystä, kun tarkoituksena on seurata tällaisen indeksin tuottoa tai määrittellä salkun koostumus tai laskea tulosperusteinen palkkio.

Indeksi on asetuksen mukaan mikä tahansa luku,

- joka on julkistettu tai julkisesti saatavilla oleva ja
- joka määritetään säännöllisesti
 - kokonaan tai osittain soveltamalla laskukaavaa tai muuta laskentamenetelmää tai arvioimalla.

⁵ Kalvot 76–83 https://www.finanssivalvonta.fi/globalassets/fi/paaomamarkkinat/liikkeeseenlaskijat-ja-sijoittajat/ifrs/esitykset/fivan_listayhtiotilaisuus_2014.pdf

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1011, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta.

⁷ Rahoitusvälineillä tarkoitetaan sijoituspalvelulaissa (747/2012) määriteltyjä rahoitusvälineitä edellyttäen kuitenkin, että niitä on haettu kaupankäynnin kohteeksi tai niillä käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla kauppapaikalla tai sisäisen toteuttajan välityksellä.

⁸ Rahoitussopimuksilla asetuksessa tarkoitetaan vain kuluttajaluottosopimuksia.

- o kohde-etuutena olevan yhden tai useamman omaisuuserän arvon tai hintojen, mukaan luettuna arvioidut hinnat, todellisten tai arvioitujen korkokantojen, hintatarjousten ja sitovien hintatarjousten tai muiden arvojen tai selvitysten perusteella.

Asetuksen siirtymäsäännöksistä

Vertailuarvoasetuksen 51 artiklan 1 kohdan mukaan EU:n jäsenvaltioissa sijaitsevien vertailuarvojen hallinnoijien, jotka 30.6.2016 tarjosivat vertailuarvoja, on haettava asetuksen mukaista toimilupaa tai rekisteröintiä viimeistään 1.1.2020. ESMAn tulkinnan mukaan tätä samaa siirtymäaikaa sovelletaan myös sellaisiin hallinnoijiin, jotka aloittivat vertailuarvojen tarjonnan vasta 30.6.2016 jälkeen, mutta ennen 1.1.2018, ei kuitenkaan enää heidän 1.1.2018 jälkeen tarjoamiinsa uusiin vertailuarvoihin⁹. Se, edellyttääkö asetus vertailuarvon hallinnoijalta toimilupaa vai rekisteröintiä, riippuu siitä, onko hallinnoija asetuksen mukainen valvottu yhteisö vai ei sekä vertailuarvon käytön laajuudesta ja vertailuarvon tyypistä¹⁰.

Vertailuarvoasetuksessa on erilaisia menettelyjä siihen, miten *kolmansissa maissa* sijaitsevien vertailuarvojen hallinnoijien tarjoamat vertailuarvot hyväksytään käyttöön EU:ssa¹¹. Asetuksen 51 artiklan 5 kohdassa säädetään, että jos kolmannessa maassa sijaitsevan hallinnoijan tarjoamaa vertailuarvoa ei ole hyväksytty käyttöön EU:ssa asetuksen mukaisesti ennen 1.1.2020, voivat valvotut yhteisöt käyttää sellaista vertailuarvoa 1.1.2020 jälkeen vain sellaisessa rahoitusvälineessä, rahoitussopimuksessa tai sijoitusrahaston arvonkehityksen mittaamisessa, jossa viittaus vertailuarvoon on lisätty ennen 1.1.2020.

Näihin siirtymäsäännöksiin on kuitenkin parhaillaan vireillä muutosehdotus. Ehdotuksen mukaan komission kriittisiksi säätämien vertailuarvojen hallinnoijille annettaisiin vielä kaksi vuotta lisää aikaa hakea toimilupaa. Kriittisiä vertailuarvoja ovat kuitenkin vain eräät laajasti käytössä olevat viitekorot, kuten EURIBOR ja EONIA¹². Muutosehdotus sisältää lisäksi kahden vuoden lisääjän myös kolmansissa maissa sijaitsevien hallinnoijien tarjoamien vertailuarvojen hyväksynnälle. EU:n toimielimet saavuttivat poliittisen yksimielisyyden siirtymäaikojen jatkosta jo viime keväänä¹³. Tätä kirjoitettaessa asetuksen muutoksia ei kuitenkaan ole vielä julkaistu EU:n virallisessa lehdessä, eikä tiedossa siksi ole milloin siirtymäaikojen jatko tarkalleen varmistuu. Joka tapauksessa *muiden vertailuarvojen* kuin kriittisten vertailuarvojen ja kolmansissa maissa sijaitsevien hallinnoijien tarjoamien vertailuarvojen osalta siirtymäaika tulee päättyämään 1.1.2020.

Vertailuarvon käyttö kiellettyä valvotuille yhteisöille, ellei hallinnoija ole ESMAn rekisterissä

Tämä siirtymäajan päättyminen on relevanttia myös vertailuarvon käyttäjille. Vertailuarvoasetuksen 29 artiklan 1 kohdan mukaan valvottu yhteisö saa nimittäin käyttää EU:n jäsenvaltiossa sijaitsevan hallinnoijan tarjoamaa vertailuarvoa tai vertailuarvojen yhdistelmää, jos se on sellaisen hallinnoijan tarjoama, joka on merkitty Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) ylläpitämään rekisteriin¹⁴. ESMA voi merkitä hallinnoijan rekisteriinsä vain, jos hallinnoijan sijaintijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on myöntänyt hallinnoijalle toimiluvan tai hallinnoija on rekisteröitynyt toimivaltaiselle viranomaiselle (ks. edellä). Näin ollen tämä artiklan kohta sisältää käytännössä valvotuille yhteisöille kiellon käyttää sellaisia

⁹ Q&A 9.2, *ESMA Questions and Answers On the Benchmarks Regulation (BMR), Version 14* https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-145-114_qas_on_bmr.pdf.

¹⁰ Ks. tarkemmin <https://www.finanssivalvonta.fi/saantely/saantelykokonaisuudet/vertailuarvoasetus/>.

¹¹ Ks. tarkemmin <https://www.finanssivalvonta.fi/saantely/saantelykokonaisuudet/vertailuarvoasetus/>.

¹² Komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2019/482, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2019, rahoitusmarkkinoilla käytettäviä kriittisiä vertailuarvoja koskevan luettelon laatimisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 mukaisesti annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2016/1368 muuttamisesta.

¹³ https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-1418_fi.htm.

¹⁴ Valvotut yhteisöt ovat voineet asetuksen 50 artiklan 5 kohdan nojalla jatkaa sellaisten eurooppalaisten hallinnoijien vertailuarvojen käyttöä, joihin on sovellettu tässä artikkelissa käsiteltyä siirtymäaikaa.

EU:ssa sijaitsevien hallintojien tarjoamia vertailuarvoja, joiden hallinnoijilla ei ole asetuksen edellyttämää toimilupaa tai jotka eivät ole rekisteröityneet asetuksen mukaisesti.

Valvottuja yhteisöjä, joita kiello koskee, ovat asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 17 alakohdan määritelmän mukaan esimerkiksi luottolaitokset ja muut kuluttajaluotonantajat, sijoituspalveluyritykset, henki-, vahinko- ja jälleenvakuutusyritykset, sijoitusrahastot ja niiden rahastoyhtiöt, vaihtoehtorahastojen hoitajat ja lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset.

Vertailuarvon käyttöä, jota kiello koskee, on asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 7 alakohdan määritelmän mukaan:

- sellaisen rahoitusvälineen liikkeeseen lasku, jossa viitataan indeksiin tai indeksien yhdistelmään
- rahoitusvälineen tai rahoitussopimuksen mukaisesti maksettavan määrän määrittäminen viittaamalla indeksiin tai indeksien yhdistelmään
- sellaisen rahoitussopimuksen osapuolena oleminen, jossa viitataan indeksiin tai indeksien yhdistelmään
- sellaisen kulutusluoton lainakoron määrittäminen, joka lasketaan indeksiin tai indeksien yhdistelmään lisättynä marginaalina, ja jota käytetään ainoastaan viitteenä rahoitussopimuksessa, jonka osapuolena luotonantaja on
- sijoitusrahaston (ml. vaihtoehtorahaston) arvonkehityksen mittaaminen indeksin tai indeksien yhdistelmän avulla, kun tarkoituksena on seurata indeksin tai indeksien yhdistelmän tuottoa, määritellä salkun koostumus tai laskea tulosperusteinen palkkio¹⁵.

Tässä on aiheellista korostaa vielä sitä, että tämä kiello koskee myös ennen 1.1.2020 liikkeeseen laskettuja rahoitusvälineitä ja solmittuja rahoitussopimuksia sekä ennen sitä alkanutta indeksin käyttöä sijoitusrahaston arvonmittaukseen¹⁶. Näin ollen tässä vaiheessa kaikilla asetuksen mukaisilla valvotuilla yhteisöillä on syytä olla kattavasti kartoitettuna ainakin

- käyttävätkö ne jotain indeksiä, joka on vertailuarvoasetuksen soveltamisalaan kuuluva vertailuarvo, asetuksen mukaisesti ja, jos kyllä
- onko sen hallinnoija EU:n jäsenvaltiosta vai ei, ja jos kyllä
- onko sen hallinnoija jo ESMAn rekisterissä ja, jos ei, miksi ei ole.

Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 40 §:n mukaan sille, joka tahallaan tai huolimattomuudestaan laiminlyö tai rikkoo vertailuarvoasetuksen 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä, voidaan määrätä hallinnollinen seuraamusmaksu.

Muut vertailuarvojen käyttöä koskevat velvoitteet

Vertailuarvoasetuksen 29 artiklan kiellon lisäksi asetukseen sisältyy eräitä muita vertailuarvojen käyttöä koskevia velvoitteita, joita on siis sovellettu jo 1.1.2018 lukien.

Vertailuarvoasetuksen 28 artiklan 2 kohdan mukaan vertailuarvoja käyttävien valvottujen yhteisöjen on tullut laatia myös *jatkuvuussuunnitelma* siltä varalta, että niiden käyttämät vertailuarvot muuttuvat olennaisesti tai niiden tarjoaminen lakkaa¹⁷. Lakkaaminen tässä yhteydessä pitää sisällään myös sen, ettei

¹⁵ ESMAn tulkinnan mukaan pelkkä sijoitusrahaston tuoton vertailu indeksin tai indeksien yhdistelmän tuottoon ei kuitenkaan ole vertailuarvon käyttöä. Q&A 5.6, ESMA Questions and Answers On the Benchmarks Regulation (BMR), Version 14.

¹⁶ Vertailuarvoasetuksen 51 artiklan 4 kohdan siirtymäsäännöksen mukaan hallinnoijan sijaintivaltion toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin erikseen sallia vertailuarvon käytön, jos vertailuarvon lakkaaminen tai muuttaminen asetuksen mukaiseksi johtaisi ylivoimaiseen esteeseen, mutta silloinkin vertailuarvoon ei saa alkaa viitata enää 1.1.2020 jälkeen.

¹⁷ Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 40 §:n mukaan sille, joka tahallaan tai huolimattomuudestaan laiminlyö tai rikkoo vertailuarvoasetuksen 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, voidaan myös määrätä hallinnollinen seuraamusmaksu.

vertailuarvoa voida enää siirtymäajan jälkeen käyttää sen vuoksi, ettei sen hallinnoija ole asetuksen mukaisesti saanut toimilupaa tai rekisteröitynyt. ESMAn BMR Q&A sisältää eräitä tarkempia tulkintoja siitä, mitä jatkuvuussuunnitelman tulisi kattaa ja sisältää¹⁸. Lisäksi saman artiklan kohdan mukaan valvottujen yhteisöjen on tullut viitata jatkuvuussuunnitelmiinsa sopimussuhteissa asiakkaisiinsa¹⁹. ESMAn tulkinnan mukaan tämä vaatimus koskee 1.1.2018 jälkeen solmittuja sopimussuhteita, mutta valvottujen yhteisöjen odotetaan pyrkivän mahdollisuuksien mukaan päivittämään myös vanhempia sopimuksiaan²⁰.

Vertailuarvoasetuksen 29 artiklan 2 kohta edellyttää, että silloin kun siirtokelpoisesta arvopaperista tai muusta sijoitustuotteesta, joka viittaa vertailuarvoon, on laadittava esite esitedirektiivin (2003/71/EY) tai UCITS IV -direktiivin (2009/65/EY) mukaan, tulee *esitteen* sisältää selkeästi ja näkyvästi myös tieto siitä, onko vertailuarvo ESMAn rekisteriin merkityn hallinnoijan tarjoama²¹. Toisin kuin kieltö, jota käsiteltiin edellä, tätä vaatimusta sovelletaan arvopaperin tai muun sijoitustuotteen liikkeeseenlaskijaan, tarjoajaan ja henkilöön, joka hakee arvopaperia tai sijoitustuotetta kaupankäynnin kohteeksi säännellyillä markkinoilla riippumatta siitä, onko se asetuksen mukainen valvottu yhteisö. Asetuksen 52 artiklan mukaisesti tämä vaatimus on koskenut vain 1.1.2018 jälkeen hyväksytyjä arvopaperiesitteitä, mutta ennen sitä hyväksytyt sijoitusrahastositteet tuli päivittää vaatimuksen mukaisiksi mahdollisimman pian ja viimeistään 31.12.2018.

Lisäksi tiedoissa, jotka kuluttajansuojalain mukaan²² on annettava vertailuarvoasetuksen soveltamisalaan kuuluvista *kuluttajaluottosopimuksista*, on tullut myös 1.1.2018 lukien ilmoittaa vertailuarvon ja se hallinnoijan nimi sekä vertailuarvon käytön mahdolliset vaikutukset kuluttajaan.

Lisätietoja antaa

Jyrki Manninen, johtava asiantuntija, puhelin 09 182 5205

Listayhtiötilaisuuksia ei järjestetä loppuvuodesta

Listayhtiöiden taloudellisen raportoinnin infotilaisuutta eli listayhtiötilaisuutta ei poikkeuksellisesti järjestetä tänä vuonna. Finanssivalvonta järjesti sen sijaan syyskuussa kaksi muuta tilaisuutta, joihin osallistui merkittävä määrä listayhtiöiden ja yhtiöiden tarkastusvaliokuntien edustajia sekä sidosryhmiä.

[Finanssivalvonnan verkkopalvelusta](#) löytyvät aiempien vuosien listayhtiötilaisuuksien esitysmateriaalit, joista useat ovat edelleen ajankohtaisia. Mm. vuoden 2018 esitys koskien IFRS 15:ttä *Myyntituotot asiakkassopimuksista* sisältää näkökulmia ja tietoa, jota yhtiöiden kannattaa yhä hyödyntää. Lisäksi ESMAn tilinpäätösvalvontaa koskevassa [toimintakertomuksessa](#) on esitetty eurooppalaisten tilinpäätösvalvojien valvontahavaintoja. ESMA julkistaa loka-marraskuun vaihteessa seuraavan vuoden tilinpäätösvalvonnan painoalueet, joita myös Finanssivalvonta seuraa.

Joulukuussa julkaistava Markkinat-tiedote 4/2019 tulee sisältämään muutaman tilinpäätösraportointiin liittyvän artikkelin kuluvan vuoden IFRS-valvonnan selvityksistä, kuten IFRS 16:n *Vuokrasopimukset* ja IFRS 9:n *Rahoitusinstrumentit* soveltamisesta. Finanssivalvonta käy myös dialogia sekä yhtiöiden että tilintarkastusyhteisöjen kanssa.

¹⁸ Q&A 8.2, *ESMA Questions and Answers On the Benchmarks Regulation (BMR), Version 14*.

¹⁹ Mitä tämä käytännössä edellyttää ks. Q&A 8.3, *ESMA Questions and Answers On the Benchmarks Regulation (BMR), Version 14*.

²⁰ Q&A 5.6, *ESMA Questions and Answers On the Benchmarks Regulation (BMR), Version 14*.

²¹ Tämän vaatimuksen soveltamisesta tarkemmin, ks. Q&A 8.4, *ESMA Questions and Answers On the Benchmarks Regulation (BMR), Version 14*.

²² Kuluttajansuojalaki 7 luku 9 § ja 7 a luku 4 §.

Finanssivalvonta järjesti syksyn aikana kaksi tilaisuutta. Yhteistyössä PRH:n kanssa järjestettiin tarkastusvaliokuntatilaisuus, josta on lyhyt artikkeli tässä Markkinat-tiedotteessa. Lisäksi Finanssivalvonnalle avautui mahdollisuus isännöidä keskustelutilaisuutta, jossa IFRS Foundations Trusteesin puheenjohtaja Erkki Liikanen sekä IASB:n puheenjohtaja Hans Hoogervorst käsitelivät IASB:n ajankohtaisia aiheita. Kummankin tilaisuuden materiaalit löytyvät [Finanssivalvonnan verkkopalvelusta](#) kohdasta Esitykset ja raportit.

Lisätietoja antaa

Tiina Visakorpi, toimistopäällikkö, 09 183 5383

Listayhtiöiden sähköisestä XBRL-raportoinnista tietoa 14.11.2019 RTE-seminaarissa Otaniemessä

Finanssivalvonta, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun Real-Time Economy (RTE) -ohjelma ja Suomen XBRL-konsortio järjestävät 14.11.2019 Aalto-yliopistolla Otaniemessä seminaarin tilinpäätösten sähköisestä raportoinnista. Seminaarin aamupäivän aikana käsitellään listayhtiöiden ESEF-tilinpäätösraportointia (ESEF – European Single Electronic Format), joka on jatkoa viime vuoden marraskuun vastaavalle seminaarille. Iltapäivän aiheena on pienten ja keskisuurten yritysten sekä kuntien XBRL-raportointi.

Seminaarin tavoitteena on antaa listayhtiöille ja muille relevanteille tahoille viimeisintä tietoa pian voimaan tulevasta uusista raportointivaatimuksista. Seminaarissa kerrotaan ESMAN ja EU:n komission ohjeiden päivityksistä sekä siitä, miten Helsingin pörssin ylläpitämä kansallinen tiedotevarasto varautuu ESEFin käyttöönottoon. Seminaarissa kuullaan lisäksi, miten suomalaiset listayhtiöt ovat valmistautuneet uuteen raportointiin sekä Nokia Oyj:n kokemuksista XBRL-raportoinnista Yhdysvalloissa. Seminaarissa on mukana ohjelmistotoimittajia ja palveluntarjoajia, joiden tuotteisiin ja palveluihin seminaariin osallistuvat pääsevät tutustumaan.

Seminaari on maksuton ja englanninkielinen. Lisää informaatiota seminaarista ja sen tarkemmasta ohjelmasta saat linkistä <http://conference.rte.fi/>. Ilmoittautumiset myös kyseisen linkin takaa tai suoraan täältä [Register to the conference here](#). Varaa paikkasi ajoissa!

Lisätietoja antaa

Riitta Pelkonen, tilinpäätösasiantuntija, puhelin 09 183 5420

ESEF-tilinpäätösraportointi koskee liikkeeseenlaskijoita, joiden arvopaperi on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla. Uusi raportointivelvoite on voimassa vuoden 2020 tilinpäätöksistä alkaen. Uusi raportointimuoto on ESMAN määrittelemä XHTML (eXtensible Hypertext Markup Language). XHTML-dokumenttiin sisältyvät IFRS-konsernitilinpäätökset merkitään XBRL-merkeillä (eXtensible Business Reporting Language) käyttäen iXBRL-teknologiaa, jolloin tilinpäätökset ovat sekä ihmissilmien että konekielisesti luettavissa.

Tarkastusvaliokuntatilaisuus 20.9.2019

Finanssivalvonnan ja PRH:n tarkastusvaliokuntatilaisuus keräsi Pörssitalolle laajasti tarkastusvaliokuntien jäseniä ja hallitustyöskentelyn ammattilaisia. Tarkastusvaliokunnille kohdennettu tilaisuus järjestettiin ensimmäistä kertaa.

EU:n tilintarkastussäätelyllä on luotu aikaisempaa vankempi pohja tarkastusvaliokunnille mm. seurata taloudellista raportointia sekä tilintarkastusta. Säätelystä seurasi myös viranomaisille uusia tehtäviä seurata markkinoiden laatua ja kilpailua. PRH:n tehtävänä on seurata PIE-yhteisöille²³ tarjottavia tilintarkastuspalveluja, kun taas Finanssivalvonta on toimivaltainen viranomaisen tarkastusvaliokuntien toiminnan arvioinnissa ja seurannassa.

Tarkastusvaliokuntatilaisuuden tavoitteena oli lisätä tarkastusvaliokuntien ja viranomaisten välistä vuoropuhelua sekä kasvattaa tietoisuutta viranomaisten toiminnasta. Tilaisuudessa esiteltiin tarkastusvaliokuntien toimintaa käsittelevän kyselyn tuloksia. Kyselyn tuloksista julkaistaan yksityiskohtaisempi raportti vielä tämän vuoden puolella. Tilaisuuden pääpuhujana oli saksalainen professori ja tarkastusvaliokuntaammattilainen Annette Köhler, joka esitti näkemyksiään tarkastusvaliokuntien roolista ja hyvistä käytännöistä.

Tilaisuuden esitysmateriaali on luettavissa [Finanssivalvonnan verkkopalvelusta](#).

Lisätietoja antaa

Laura Heinola, tilinpäätösasiantuntija, puhelin 09 183 5354

Finanssivalvonnan ja PRH:n tarkastusvaliokuntatilaisuus Pörssitalolla 20.9.2019.
Kuva: Paula Ojansuu.

Lisätietoja Markkinat-tiedotteesta antaa

Pääomamarkkinoiden valvonta, puhelin +358 9 183 5577

²³ Yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt (Public Interest Entity).